

Отже, для підприємства важливим є визначення напрямів ефективного управління дебіторською заборгованістю, що в першу чергу забезпечить його фінансово-економічну безпеку. Напрями підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю дають змогу підприємству залишитись конкурентоспроможним та мінімізувати ризики неповернення боргів клієнтами.

Інформаційні джерела:

1. Федорченко О.С. Облік і аналіз розрахунків із дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості): автореф. дис. канд. екон. наук / О.С. Федорченко. К., 2009. 20 с.

УДК 336.7

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ У НЕСТІЙКИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Андрейків Т.Я., канд. екон. наук, доц.

Підківка М.І., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Львівський торговельно-економічний університет

Стале функціонування банків державного сектору, які забезпечують стабільність банківської системи, має особливе значення як для економіки, так і для безпеки держави у воєнний та післявоєнний періоди. Загальна ринкова поведінка державних банків не лише віддзеркалює домінуючі тренди у діяльності банківської системи, а значною мірою їх формує, тому є дуже важливим чинником впливу на ситуацію у грошово-кредитній системі країни загалом. В Україні домінуюча частка діючих у 2022 році банків належить 4 державним банкам, на які сукупно припадає 49 % активів, 46 % зобов'язань, 44 % власного капіталу та 65 % статутного капіталу банківської системи [1].

Зважаючи на важливу роль державних банків Національний банк України своїми рішеннями від 20 квітня 2021 р. № 148 «Про об'єкти критичної інфраструктури в банківській системі України» та від 24 квітня 2022 р. № 9/ДСК «Про затвердження переліку банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду» відніс їх до об'єктів критичної інфраструктури в банківській системі України та включив до переліку уповноважених банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду. З огляду на таке особливе значення для економіки та безпеки

держави у воєнний та післявоєнний періоди забезпечення сталого функціонування банків державного сектору потребує підвищеної уваги як з боку регулятора, так і наукових досліджень. Адже в умовах воєнного стану досягнення очікуваних показників діяльності банків державного сектору, визначених Засадами стратегічного реформування державного банківського сектору (стратегічних принципів) в редакції від 02 вересня 2020 р., є досить складним завданням і вимагає спільних зусиль як держави, так і окремих банків.

З метою забезпечення стабільної роботи банків державного сектору було прийнято низку нормативних документів, зокрема у травні 2022 року урядом схвалено стратегічні напрями діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки щодо визначення ключових цілей та напрямів їх діяльності, а також запроваджено моніторинг потенційних загроз національній безпеці України діяльності банків державного сектору та заходів їх нейтралізації. Основною місією банків державного сектору у період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки визначено забезпечення фінансової стабільності України, підтримка та стабільність функціонування банківського сектору, забезпечення фінансування пріоритетних галузей економіки та безперервного функціонування підприємств (об'єктів) критичної інфраструктури [2].

Сьогодні банки державного сектору є активними учасниками поточних державних програм, таких як «Доступні кредити 5-7-9%», підтримки аграріїв під державну гарантію за портфельними кредитами, а також долучаються до розробки/участі у нових ініціативах Уряду, спрямованих на підтримку та відбудову економіки України.

У період дії воєнного стану до банків державного сектору застосовуються посилені вимоги до рівня та якості корпоративного управління, у тому числі, щодо здійснення професійної діяльності та прийняття рішень, виходячи з необхідності збереження середовища, в якому функціонують банки (зокрема, критичної інфраструктури, зайнятості працівників тощо), та запобігання гуманітарній катастрофі та/або економічній блокаді; забезпечення цілісності та неперервності роботи наглядової ради та правління банку; ініціативності на всіх рівнях системи корпоративного управління банку у вирішенні державних завдань, рішень вищого органу управління банку.

У забезпеченні стійкості вітчизняної економіки в умовах війни безперервність обслуговування державними банками приватних та бізнес-клієнтів відіграла важливу роль. При цьому провідну роль відіграла цифровізація платіжної системи. Здійснення належних виплат пенсій та інших соціальних виплат, заробітної плати працівникам бюджетної сфери,

у тому числі тим, хто перебуває на дистанційній роботі, розширення кредитної «подушки» для громадян, які стикаються із складнощами у погашенні карткових кредитів, не лише мають велике значення для запобігання гуманітарній кризі, а й сприяють стійкості функціонування економіки завдяки підтриманню споживчого попиту.

Державні банки як такі, що мають найрозвиненішу мережу відділень, й надалі мають розглядатися як опорні у програмах державної економічної підтримки.

Інформаційні джерела:

1. Державні банки України в умовах війни. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL : <https://niss.gov.ua>.

2. Про схвалення основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 р. № 356-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

УДК 338.64

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ

Борова С.М., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **М.О. Євдокімова**
Державний біотехнологічний університет

Власний капітал є основою для початку і продовження господарської діяльності будь-якого підприємства. Однією із головних проблем, з якою стикаються вітчизняні підприємства, є недостатня ефективність організації управління власним капіталом. Під організацією управління власним капіталом підприємств потрібно розуміти створення ефективної управлінської системи та її постійне удосконалення.

Капітал є поняттям багатогранним – це фінансово-економічні ресурси підприємства, що використовуються для фінансування матеріальних і нематеріальних активів – інформаційних, основних засобів, запасів товарів тощо, задля постійного збільшення вартості капіталу. Капітал використовується для фінансування ефективної діяльності підприємства, що забезпечує зростання вартості капіталу.

Організація системи управління власним капіталом підприємства має забезпечити розв'язання проблем недостатності оборотного капіталу; труднощів при здійсненні розрахунків із постачальниками;